РІК 1938. Червень. Ч. VI.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Ч. 3322. — Празник Пресв. Серця Христового.

Празник Пресв. Серця Христового, що припадає в цьому році в пятницю 1. липня переноситься на неділю 3. липня.

Як минувшими літами, так і цього року треба його торжественно обходити, щоб надоложити Пресвятому Серцю Христовому за всі зневаги, що їх дізнає від злого світа, переблагати Христа Спасителя та упросити всіх потрібних ласк для нашого спасення.

Перед Празником відправлять Всч. о. о. душпастирі бодай тридневні богослуження (молебні) та заохотять вірних до численного принимання св. Тайн в честь Христового Серця.

В сам день Празника — де тільки це можливе — треба уладити поза відправленими богослуженнями, адорацію Найсв. Тайн, а в духовних науках піднесуть О.О. проповідники потребу надолуження Христу Спасителеві за невдячність, що її дізнає від людей.

З гр. кат. Епископ. Ординаріяту у Перемишлі.

Ч. 3323. — За виздоровлення Їх Преосвященства Кир Йосафата.

Поручається Всч. Духовенству долучувати в неділі й свята на Службах Божих в єктенії сугубій прошення зі Служби „о недужих“ за виздоровлення Їх Преосвященства Кир Йосафата. Проситься теж і поручається поновно жертвувати Служби Божі та заохочувати вірних до гарячих молитов на цю інтенцію.

Ч. 3324. — Збірка на Петрів гріш.

Поручаємо всім ОО. Душпастирям урядити збірку на Петрів гріш на цей рік в дні Празника Верховних Апостолів Петра і Павла по всіх матерних церквах Нашої Епархії.

У дочерних церквах треба урядити збірку у найблизшу неділю по Празнику св. Петра і Павла. Збірку треба наперед проголосити вірним в попередну неділю або свято і загріти всіх до складання датків на великі потреби Апостольського Престола.

Збірки на Петрів гріш треба прислати до канцелярії Еписк. Консисторії найдальше до кінця серпня ц. р.

Ч. 3325. — Вакаційний час в Еп. Консисторії.

Подається до відома Всч. Духовенству, що вакаційний час в Еп. Консисторії і в Еп. Ординаріяті триватиме в цьому році від 1. липня до кінця серпня.

В цьому часі будуть полагоджуватися тільки конечнопильні справи.

Ч. 3326. — В справі „Свята Християнської України.“

КОМУНІКАТ Ч. 2.

ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ „СВЯТА ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ“

з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України.

Діловий Комітет »Свята Християнської України« оцим проголошує, що ювілейний рік з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України триватиме на всіх українських землях від дня 14. серпня 1938 року, як річниці хрещення, до дня 14. серпня 1939.

В справі відсвяткування цього ювілею на місцях видаємо, за апробатою і з поручення Високопреосвященного Епископату Галицької Церковної Провінції, покищо ось які інструкції:

1) Найпізніше до дня 1. липня 1938 ОО. Парохи створять у всіх місцевостях Галицької Церковної Провінції, по змозі при участі місцевих установ, Місцеві Ділові Комітети »Свята Христіянської України«. Такі місцеві Комітети, під головством ОО. Парохів, складатимуться, крім голови, з трьох членів, а саме референта імпрез, референта кольпортажі ювілейних видань і референта пропаґанди.

Подрібні інструкції для діяльности цих Комітетів і поодиноких референтів подамо своєчасно в окремому бюлетені Ділового Комітету »С. Х. У.«

2. Відкриття ювілейного року попередить відповідне відсвяткування днів св. Ольги і св. Володимира а саме:

а) В день св. Ольги, в неділю 24. липня 1938, у всіх місцевостях Галицької Церковної Провінції підчас Служби Божої будуть виголошені відповідні підготовчі проповіді, а від год. 12 до 12^{15} дзвонитимуть дзвони у всіх Церквах.

б) В день св. Володимира, в четвер 28. липня 1938, від год. 12 до 12^{15} дзвонитимуть усі дзвони у всіх Церквах, а вечером всюди відправиться відповідний молебен з проповіддю.

3) В день відкриття Ювілейного Року, в неділю 14. серпня 1938, по всіх парохіях Галицької Церковної Провінції відправиться торжественні Служби Божі так, щоби о год. 12-ій почалося ювілейне Водосвяття з проповіддю. Від год. 12 до 12^{30} дзвонитимуть усі дзвони в усіх Церквах.

4) В часі від 14. серпня 1938 до 27. вересня 1938 (Воздвиження Чесного Хреста) по всіх Церквах Галицької Церковної Провінції будуть виголошені по три ювілейні проповіді на приписані теми.

Комітет „С. Х. У." радить виголосити ці три проповіді по змозі в днях 25, 26 і 27. вересня

1938. Всі проповіці на дні 24/7, 28/7, 14/8, і 14/8—27/9 вийдуть окремою книжечкою. Подрібні приписи для О.О. Парохів про ювілейний молебен, водосвяття, посвячення хреста і інші обряди будуть подані своєчасно в окремому бюлетені Ділового Комітету »С. Х. У.«

5) На Воздвиження Чесного Хреста, в дні 27. вересня 1938, коло всіх парохіяльних Церков Галицької Церковної Провінції будуть посвячені та вкопані ювілейні хрести і будуть виголошені відповідні проповіді. В прилучених хрест можна вкопати в чергову неділю, 2. жовтня 1938.

Подрібні приписи про розміри й форму ювілейних хрестів та про написи на них будуть оголошені своєчасно в окремому бюлетені Ділового Комітету »С. Х. У.«

6) Впродовж цілого Ювілейного Року (14. VIII. 1938— 14. VIII. 1939) відбудуться в усіх парохіях Галицької Церковної Провінції місії або реколекції з наміренням поширення Христової Правди по всій Україні. Підчас місій чи реколекцій, які всюди будуть закінчені масовою Сповіддю і св. Причастям та Благодарною піснею, щодня відправлятиметься ювілейний молебен.

7) Впродовж цілого Ювілейного Року (14. VIII. 1938— 14. VIII. 1939) відбудуться в усіх місцевостях Галицької Церковної Провінції Ювілейні Концерти, академії або святочні сходини з відповідною програмою.

Подрібні програми й матеріяли до таких імпрез будуть своєчасно подані в окремому підручнику, що його видасть Діловий Комітет „С. Х. У.“

8) Діловий Комітет »С. Х. У.« підготовляє здвигнення цілекраєвого тривалого памятника Ювілейного Року. Крім того в кожній місцевості Галицької Церковної Провінції Місцевий Комітет проголосить якесь актуальне завдання церковно-релігійного характеру, що його започаткується і по змозі виконається в Ювілейному Році. Може це бути напр. будова церкви, розмальовання церкви, поставлення іконостасу, справлення ювілейного дзвона, збу-

дування захоронки, Христіянського Дому і т. п. — відповідно до місцевих потреб і умовин.

Оці інструкції подаємо до загального відома і взиваємо всіх, кому дорога релігійно-національна справа, щоб негайно бралися під проводом місцевих ОО. Парохів, до підготови й реалізування намічених точок.

У Львові, дня 31. травня 1938.

За Діловий Комітет „Свята Християнської України“

о. Юліян Дзерович в. р. урядуючий заст. голови

Роман Данилевич в. р. секретар.

Ч. 2259. — В справі розпродажі пропамятних таблиць свята „Українська Молодь Христові“.

В 1900-ліття Страстей і Воскресення Господа нашого Ісуса Христа подбав Ґенеральний Інститут Католицької Акції гр. кат. Галицької Церковної Провінції про видання пропамятних таблиць звязаних з уладженням з тої нагоди торжеством „Українська Молодь Христові“.

Розпродаж сих таблиць відступив Ґен. Інститут К. А. п. п. Петрові Олійникові й Мирославові Головідові.

На прохання згаданого Ґен. Інституту К. А. Єписк. Ординаріят уділяє дозвіл на поширювання вище згаданих таблиць на терені Перемиської Єпархії і поручає сю справу Всеч. Духовенству Єпархії.

Від гр. кат. Єписк. Ординаріяту.
Перемишль, дня 16. червня 1938.

ХРОНІКА.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 1779. о. Кулинич Стефан — Боляновичі.
Ч. 829. о. Михайлів Данило — Конюшки.

Завідательства одержали:

Ч. 2724. о. Кузьмич Нестор — Вірко.

Ч. 2723. о. Гарасим Ярослав — Щирець.
Ч. 2604. о. Комарницький Яків — Порудно.
Ч. 2943. о. Гузіль Михайло — ex curr. Вяцковичі.
Ч. 2946. о. Кончило Віктор — ex curr. Середне велике.
Ч. 2945. о. Шевчук Михайло — Кобло старе.
Ч. 2395. о. Кульчицький Дионізій — Галівка.
Ч. 2944. о. Новосільський Олександер — Ріпчиці.
Ч. 2864. о. Філяс Іван — ex curr. Ульвівок.

Сотрудництва одержали:

Ч. 2725. о. Стахурський Стефан — Купновичі.
Ч. 2213. о. Вареха Теодор — ex curr. Літиня.

Від гр. кат. Єп. Консисторії.

Перемишль, дня 25. червня 1938.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Єпп.

Накладом гр. кат. Єп. Консисторії в Перемишлі
З друкарні гр. кат. Капітули в Перемишлі.

II. ЧАСТЬ.

Звіт з діяльности Виділу Тов-а П. Е. П. за час від 1. червня 1937. до 1. червня 1938 р.

А.

Наше станове Тс-во »Епархіяльна Поміч« числить тепер 547 членів. Минувшого року було 527 членів. Нових членів прибуло 29, убуло 9 членів через їхню смерть.

В біжучім році відбув Виділ 9 засідань. Перш усього застановлявся Виділ на двох засіданнях над дезідератом минувших Заг. Зборів у справі переведення в життя „Емеритального фонду для гр. кат. священиків Перемиської Епархії". У висліді тієї застанови, порішено звернутися до Преосвщ. Ординаріяту з проханням помістити в »Епархіяльних Відомостях« заклик до Всч. ОО. Деканів, порушити цю справу на найблизших деканальних Зборах і надсилати заяви ОО. вступлення в члени тогож фонду. Заклик уміщено в »Епарх. Відомостях« Ч. III. з 1938 р. ст. 40. В біжучім році не надійшли жадні заяви, так що справа створення фонду лежить на тому самому місці, що й минувшого року, себто до тепер такі заяви прислали 17 деканатів, а 28 не надіслали.

З огляду на такий стан річи, рівнож з огляду на виїмково тяжке матеріяльне положення нашого Духовенства, а головно з формальних причин на випадок створення такого фонду, ця справа вимагає глибокої застанови і дуже осторожного поступовання над її переведенням в життя. Впрочім ця справа дальше стоїть отвертою і нинішні Заг. Збори безсумніву причиняться до її висвітлення.

На інших засіданнях порушив Виділ такі справи, які I. Опіка над сиротами; II. Скріплення фонду зворотної підмоги і введення в життя фонду безворотної підмоги; III. Підмога церквам; IV. Видавнича діяльність і V. Біжучі справи.

I. Опіка над сиротами. На повному удержанню нашого Тов-а був рівнож і цего року сирітський захист в Новосілках дид. під проводом СС. Служебниць Н. З. Пр. Д. М. Під цю пору є там 18 хлопців і 3 Сестри. З прислугою є всіх 23 особи.

З цілковитого удержання Тов-а користало 3-ох учнів тутешньої ґімназії. З підмоги Тов-а користали також інші ученики, СС. Василіянки в Дрогобичі та СС. Йосифітки в Яворові.

Кошта удержання захистів преставляються так:

Захист в Носілках	4589·50 зл.
СС. Василіянки і Йосифітки . . .	906·00 „
Підмоги учням і ремісникам . . .	2055·56 „

II. Скріплення фонду зворотних підмог. Управа V. Секції відбувала свої засідання перед кожним засіданням Виділу, для котрого приготовляла внески у справі уділювання і сплати зворотних підмог. Під тим оглядом придержувався Виділ норм усталених Заг. Зборами. Введення в життя фонду беззворотних підмог вимагає єще точнішого зясування і тому покищо не може він бути чинний.

III. Підмога церквам. І ця секція була предметом застанов Виділу в цілі її оживлення. На жаль, не належить туг замовчати, що наше Духовенство не проявило і цего рокуналежного розуміння для так дуже важних і актуальних справ цеї Секції. Заклик VII-ої секції до Духовенства, уміщений в „Епарх. Відомостях“ за 1937 р. ч. V. ст. 63., з проханням вирівнувати залеглі вкладки та вплачувати біжучі, не найшов майжежадного відгомону. На цю Секцію зволять нинішні Світлі Збори звернуги свою особливішу увагу та запоцати вказівки в цілі оживлення тієї Секції. До незначного фонду тієї Секції вплинула рівнож і цего року квота 200 зл. від кооперативного Банку »Віра“ у Перемишлі.

IV. Видавнича діяльність. Заходом VI-ої Секції вийшли накладом Тов-а в біжучому році такі книжочки:

1) Пастирський лист Епископа Йосафата Коциловського, Епископа перемиського, самбірського і сяніцького до родичів шкільних дітей в кількости 5000 примірників.

2) »Більший молитовник для всіх« в кількости 20.000 примірників.

І тут зволять Світлі Збори заподати свої вказівки у справі майбутнього видання найбільше конечних на нинішні часи популярних книжочок.

V. Біжучі справи. З інших біжучих справ, що були предметом старання Президиї і Виділу, це справа побільшення недвижимостей Тов-а. В біжучому році закуплено ґрунтові парцелі положені в Сянках над джерелом Сяну. Рівнож набуло наше Тов-о будівельну парцелю в Горинці, де задумує Виділ вибудувати пансіонат для священиків. В тій цілі вибрано з поміж членів Виділу окрему комісію, що працює над переведенням в життя цеї будови. Вкінци набуло наше Тов-о цего року реальність у Перемишлі вул. Марійська ч. 8. коло церкви на Болоню за 18 тисяч зол. Реальність, що складається з огороду і мурованого дому, призначена на приміщення захоронки і в тій цили переводиться там тепер відповідний ремонт.

Тут належить ще згадати про наш »Дім св. Йосифа для священиків« в Жеґестові на Лопаті.

В самім домі переведено невеличкий ремонт, вирівнано терен і упорядковано подвірє і до кожної кімнати закуплено образи святих. Це все коштом 600 зол.

Також і в нашій раальности в Дрогобичі, де СС. Василіянки провадять вселюдну школу і дають безплатне приміщення убогим сиротам-ученицям, поправлено водотягове урядження та частину даху, що його ушкодив сильний буревій в дні 30. січня ц. р.

Ось це є найважніші справи, що були предметом діяльности Виділу в біжучому році. Отсей звіт секретаря евентуально доповнять ще провідники поодиноких Секцій та Провірна Комісія.

Заподаючи отсю цілорічну діяльність, Виділ відноситься до нинішних Світлих Зборів з проханням, розглянути докладніше всі у томуж звіті порушені справи а новому Виділови заподати свої цінні вказівки, шоби наше Тов-о чим раз більше розвивалось та могло вповні осягнути свою ціль: несення матеріяльноі і моральної помочі духовенству й вірним нашої Епархії.

Б.

Якщо я вже при слові, так осмілюся з поручення Виділу, заподати нинішним Світлим Зборам коротенький начерк з діяльности нашого Тов-а від його початків з приводу 20-літнього його істнування, що його воно цего року обходить.

Перше Засідання Комітету основателів відбулося дня 21. III. 1918 р.

В книзі протоколу так написано про це перше засідання.

„Преосвящений заявляють, що ц. к. Намісництво рескриптом з дн. 16/II 1918 ч. $\frac{196667}{236}$ | XIII a, приняло до відома устав Тов-а „Епархіяльна Поміч“ в Перемишлі. На підставі тимчасових постанов, заки будуть скликані перші Загальні Збори, іменують Преосвящені тимчасово з посеред Комітету Основателів секретарем Тов-а о. Наз. Чабана, скарбником о. Омел. Мартиновича, провірником о. Др-а Вас. Пинилу. На I. заступника Президента упрошено о. мітр. Подолинського, на II. заступника о. крил. Зубрицького. Рішено повідомити священство Епарх. про основання Тов-а і запросити його, щоби зголошувалось в члени Тов-а, висилаючи рівночасно до всіх урядів парохіяльних по одному примірникові устава Тов-а. Дальше повідомляють Преосвящений, що на підставі § 8. входить вже в життя з дн. 1. марта 1818 р. II. Секція Тов-а, якої завданням є опіка над дітьми і ведення сирітських захистів.“

Опісля відбулось ще 4. засідань Комітету Основателів а перші Заг. Збори відбулися 27. червня 1918 р. і то в салі Укр. Інститута для дівчат в Перемишлі. Тоді наше Тов-о мало 176 членів звичайних, 12 членів спомагаючих з одноразовим датком 300 к. і 4-ох членів основателів з одноразовим датком 1000 к. і висше. Між звичайними членами було 135 священиків, 34 церквей, і 7 тов. злг. церковних брацтв.

Другі Заг. Збори з причини польсько-української війни відбулись аж 10 травня 1921 р., в салі Дух. Семінарії і від того часу такі Заг. Збори відбувались вже правильно що року. Нинішні Заг. Збори це 17-ті з черги.

Головна частина діяльности у перших початках істнування Тов-а відносилась до опіки над сиротами, що ними занималась II. С. „Вона мусіла поконувати величезні трудности. Ій прийшлось виживити, одягнути і дати теплий кутик серед лютої зими більше як 200 сиротам тоді, коли упала австрійська держава а місцеві рядячі чинники цілком байдужно відносились до наших сиріт. Весь тягар прокормлення, одягнення і приміщення сиріт впав на наше

Тов-о і лише завдяки жертвенности нашої суспільности ревности в збиранню жертв Духовенста, заходом провідника Секції о. Мартиновича і господаря о. Комарницького та особливішій Божій Помочі належить приписати, що П. С. Еп. Помочи щасливо перебула крізу, заховала бідні сироти перед голодовою смертю". (Кн. пр. ст. 51).

В 1920-ім р. Тов-о удержувало 203 сироти в слідуючих захистах: 1) в Перемишлі 109 хлоців, 2) в Яворові 35 дівчат; 3) в Дрогобичі 39 дівчат; і 4) в Кристинополі 10 дівчат; 5) в Жовкві 10 дівчат; разом 109 хлопців і 94 дівчат. Вкінці около 1928 року зліквідовано захисти так що сьогодні удержує наше Тов-о тільки один захист для хлопців в Новосілках дид.

Агенди III-ої С. підмоги вдів і сиріт по священиках переняло на себе Тов-о „Вдовичо-сиротинський Інститут", і тому ця секція не проявила більшої діяльности.

IV. Секція церковних брацтв о цілях добродійних і виховавчих щойно організується.

За те вельми оживлену діяльність проявила V. організаційна Секція. Про уділювання зворотних підмог нашим священикам, беззворотних підмог ученикам, ремісникам захоронкам не буду згадувати. Для ілютрації, як ця секція розвинулась, згадаю тільки, що на приклад в 1928 р., з позичкового фонду користало 10 священиків на заг. суму 2500 зл. Кілько священиків користає сьогодні з того фонду знана річ, як знаною річю є, кілько сьогодні цей фонд виносить.

Велику діяльність проявила ця Секція, коли то її провід мав тепер. Еписк. Конст. Богачевський. Ця Секція „займалася заосмотрюванням церков в дзвони, книжки, вино, світло а духовенство в матеріяли на одяг". Ця Секція має великі заслуги рівнож через скликування окремих конференцій для нашого Духовенства, на яких відбувались реферати на актуальні теми. Варт згадати тільки такі теми як: »Потреба дальшого образування для священика«, реф. о. крил. Мариновича (1927); о. Галущинського »Про християнську пресу (1927) і о. крил. Мариновича: „Які небезпеки грозять нашій церкві й як їм зарадити«, »О важности контакту душпастиря з парохіянами (1928 р.); о. Лещука »Священик як душпастир дітей«, (1929) і о. Шуплата: »Перепони, що їх стрічає катехит у праці над дітворою« (1928);

о. Ваня: »Навчання релігії у вселюдних школах«; о. Голинського: »Методичні замітки до навчання бібл. історії«.

Світлу сторінку в історії істнування нашого Тов-а занимає VI. видавнича Секція. Вистарчить згадати про ті книжочки, що їх вона доси видала: „Щоденні молитви", друковані старославянською і латинською азбукою; „Духовні читання" — під редакцією о. Дороцького (числом 17); „Передшлюбний дарунок для женихів; „Пресв. Серце Іс. і священство"; „Ювилейна читаночка про словянських св. Апостолів Кирила й Методія" о. Дороцького; „Про католицьких Ірляндців" о. Ріпецького; тогож автора: „Про Данців"; о. Дороцького: „Життя св. священомученика Йосафата"; „Коротка історія Божого обявлення" і „Короткий Катехизм" о. Голинського. Тут треба підчеркнути великі духові користи для наших вірних, що їх висвідчила ся Секція виданням Молитовника, що в десятках тисяч примірників розійшовся між нашим народом. Якщо еще додамо, що ся Секція переняла на себе редакцію другої неофіціяльної частини П. Е. Відомостей та на якийсь час редакцію часопису Бескид, будемо мати образ діяльности тієї Секції.

Про VII-му так дуже важну Секцію підмоги церков — не буду згадувати. Виділ уживав усіх можливих середників, щоби її оживити, однак значіння її діяльности не знайшло зрозуміння серед нашого Духовенства.

Для доповнення діяльности нашого Тов-а належить еще присвятити тепле слово і діяльности VIII-ої, сьогодні нечинної Секції, себто секції уладжування Місій. За час від вересня 1924 по кінець 1925 р. дала ся Секція зі свого рамени 7 місій, в 1927. р. 12 місій, в 1928. р. 7 місій, в 1929. р. одну місію — разом 27. місій. Колиж ОО. Василіяни і Редемптористи переняли на себе справу уладжування місій, Секція припинила свою діяльність.

Ось то тільки слабонький і неповний образ діяльности нашого Тов-а за час його 20 літнього істнування. Але вже цей начерк ясно свідчить про надзвичайно велике значіння отсего нашого Тов-а.

о. Орський Онуфрій
секр. Тов-а.